

natuurlijke klimaatbuffers

Welkom bij de workshop

Klimaatbuffers werken

Paul Vertegaal, Natuurmonumenten

1 december 2011 Knooppunt Klimaat

de12Landschappen

natuurlijke klimaatbuffers

Inhoud

1. wie zijn wij?
2. klimaatverandering en natuur
3. klimaatadaptatie met natuur
4. wat zijn klimaatbuffers?
5. leren van 19 pilots
6. nog meer leren

→ maak je eigen klimaatbuffer!

de12Landschappen

Klimaatverandering en natuur

- hogere zeespiegel
- warmer en droger en zouter
- het klimaat achterna
- robuuster

de12Landschappen

Klimaatverandering en natuur

- hogere zeespiegel
- warmer en droger en zouter
- het klimaat achterna
- robuuster

de12Landschappen

Klimaatadaptatie met natuur

- hogere zeespiegel
- natter
- warmer en droger en zouter
- robuuster

Knikpunten in beleid:

- Natuurlijke waterveiligheidsmaatregelen (DP 2012)
- Natural water retention measures (Blue Print 2012)

<http://www.climwatadapt.eu/inventoryofmeasures>

de12Landschappen

Wat zijn klimaatbuffers?

- Concept voor ruimtelijke ontwikkeling
- Meer ruimte voor natuurlijke processen
- Van de lijn naar de zone
- Water bergen, water leveren, golven opvangen
- Combinaties met recreëren, wonen, werken, waterwinning

www.klimaatbuffers.nl

de12Landschappen

Estuaria

Oorzaken gebrek veerkracht

- Vastleggen kustlijn
- Sedimentaanvoer en verstuiwing ingeperkt
- Minder landaangroei

Hoe werkt de klimaatbuffer?

- Meegroeien met de zee
- Ecosysteembouwers
- Heropenen zeearmen
- Ontpolderen in en langs estuaria
- Wash-overs Wadden

de12Landschappen

Rivieren

Oorzaken gebrek veerkracht

- Dichtslibben riviermondingen door Deltawerken
- Verkleining winterbed door dijkaanleg
- Aanleg zomerkades, scheepvaartgeulen
- Riviernormalisatie

Hoe werkt de klimaatbuffer?

- Erosie weer toestaan
- Verdergaande rivierverruiming
- Nieuwe rivieren, oude strangen
- Overstromingsvlakten

de12Landschappen

Zandgronden en heuvelland

Oorzaken gebrek veerkracht

- Ontwatering brongebieden
- Afname bergingscapaciteit beken

Hoe werkt de klimaatbuffer?

- Herstel sponsfunctie brongebieden
- Herstel natuurlijke overstromingsdynamiek beken
- Aangepast landgebruik

natuurlijke klimaatbuffers

Leren van pilots 1

Kust en Wadden

- Kwelderherstel Ameland
- Zeegravenvelden Waddenzee
- Hondbossche Zeewering
- Punt van Voorne
- Oesterdam

Rivieren en IJsselmeer

- Zandmotor IJsselmeerkust
- IJsselpoort
- Ooijen-Wanssum

de12Landschappen

ARK

Wadderveeniging

Natuurmonumenten

Leren van pilots 2

Laag Nederland

- Schoonwatervallei Castricum
- Schieveen
- IJsselmonde

Zandgronden en Heuvelland

- Eelder- en Peizermaden
- Hunze
- Regge Natuurlijk
- Dwingelderveld
- Vlijmen-Den Bosch
- Weerter Bos
- Kempen Broek
- 4^e Bergboezem Breda

→ [factsheets](#)

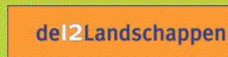
Hondsbossche Zeewering

Bescherming Kop NH tegen overstroming

- zeewering
- ruimtelijke kwaliteit
- zandmotor
- bepaalde overslag
- kosten-baten

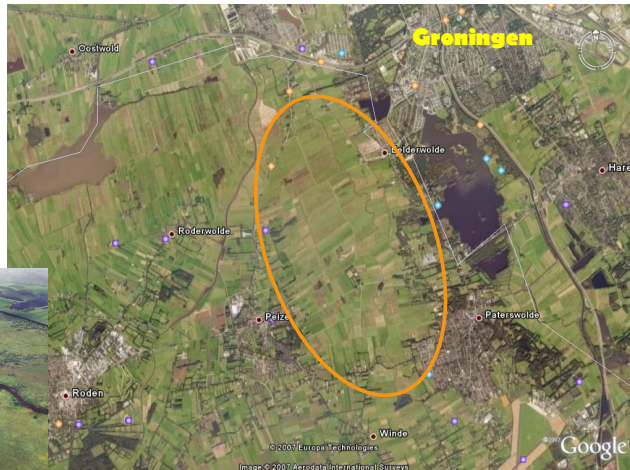
© Rijswaterstaat - 18 oktober 2005 - 12:34 uur

Eelder en Peizermaden

Bescherming
Groningen tegen
overstroming

Waterberging
Natuurontwikkeling
Landbouwstructuur
Herstel stroomgebied

Nog meer leren

Leer- en kennisprogramma\

- Zie PvA
- alternatieveninstrumentarium

Meer pilots nodig:

- verzilting en natuur
- verzilting, landbouw en natuur
- vasthouden en conserveren
- natuurlijke waterpeilfluctuatie

Maak je eigen klimaatbuffer!

- waar ligt een opgave voor veiligheid, wateroverlast of watertekort?
- ligt die opgave in of bij natuur (i.h.b. Natura 2000)?
- overlapt die opgave met klimaatopgave natuur?
- zie je natuurlijke processen die kunnen helpen?
- welke functies in de nabijheid? opgave?
- zijn er plannen die op impuls wachten?

de12Landschappen

Maak je eigen klimaatbuffer!

Plant je klimaatbuffervlag:

- naam 'buffer'
- locatie
- veiligheid e/o wateroverlast e/o zoetwater
- welke natuurlijke processen
- kansen voor welke functies
- plannen op de plank?
- je eigen naam, email enz. (evt.)

de12Landschappen

Maar eerst: vragen?

(thnx!)

de12Landschappen

